

رمزارز به کار گرفته اند، برخورد قاطع شود. به همین دلیل و در پی گسترش این پدیده، وزیر نیرو در نامه‌هایی جداگانه به وزیر صنعت، معدن و تجارت و وزیر جهاد کشاورزی نگاشته و خواستار برخورد قاطع با واحدهای متخلف و اعمال مجازات‌های بازدارنده تا حد ابطال پروانه فعالیت آنها شده است.

❖ برق یارانه‌ای ابزاری برای سوءاستفاده قاچاقچیان برق

موضوع استخراج غیرمجاز رمزارز با برق یارانه‌ای، ابعاد تازه‌ای به پدیده برق‌دزدی می‌بخشد. مسؤولان صنعت برق تأکید دارند که تعرفه‌های پایین در بخش‌هایی مانند کشاورزی، با هدف حمایت از تولید محصولات استراتژیک و تأمین امنیت غذایی تعیین شده است اما در مواردی، این برق یارانه‌ای که با نرخ در حدود ۲۱ تومان به ازای هر کیلووات‌ساعت به دست کشاورز می‌رسد، به جای پشتیبانی از تولید گندم، برنج یا سایر کالاهای اساسی، صرف فعالیت‌هایی با ارزش افزوده متفاوت و سودآوری سریع‌تر مانند استخراج رمزارز می‌شود.

مدیرعامل توانیر در این باره بارها گفته است: زمانی که در یک چاه کشاورزی، آب با تعرفه ارزان برای تولید گندم، برنج و مایحتاج عمومی تأمین می‌شود، عده‌ای از همین تعرفه‌ها برای فعالیت‌هایی با ارزش افزوده دیگر استفاده می‌کنند. این انحراف منابع عمومی، ضمن ایجاد بی‌عدالتی در توزیع یارانه، فشار مضاعفی بر شبکه وارد می‌کند.

البته بررسی‌های شرکت توانیر نشان می‌دهد دامنه سوءاستفاده از برق یارانه‌ای، فقط به بخش کشاورزی محدود نمی‌شود بلکه این تخلفات در بخش‌های صنعتی از صنایع غذایی تا پلاستیک و فولاد، خانگی، تجاری و حتی سکونتگاه‌های غیرمجاز و برخی خانه‌های بزرگ در مناطق برخوردار نیز مشاهده می‌شود.

❖ راهکارها؛ از هوشمندسازی شبکه تا طرح مهتاب

مقابله با این پدیده، در دستور کار وزارت نیرو قرار گرفته است. تاکنون بیش از هفت میلیون کنتور هوشمند در سراسر کشور نصب شده که بیش از ۶۰ درصد انرژی مصرفی را پوشش می‌دهد و امکان پایش دقیق مصرف را فراهم کرده است. همچنین «طرح مهتاب» با تمرکز بر شناسایی و مدیریت تلفات غیرفنی که اغلب ناشی از دستکاری و انشعاب غیرمجاز بوده، اجرا شده است. طرحی که به گفته مسؤولان، موفق شد تنها در مدت ۶۰ روز، یک‌هزار مگاوات بار غیرمجاز را از شبکه آزاد کند. سامانه ۱۲۱ نیز برای جمع‌آوری گزارش‌های مردمی درخصوص مصرف غیرمجاز فعال است. در مجموع بدنه وزارت نیرو، آستین بالا زده تا بخشی از ناترازی انرژی برق را که ناشی از هدررفت در شبکه یا برق‌دزدی است، به شبکه بازگرداند و به این ترتیب تا حدودی با مدیریت مصرف بهینه، مانع از هدررفت آن شده و ناترازی موجود را جبران کند.

❖ قاچاق برق با استخراج رمزارز

عباس علی‌آبادی وزیر نیرو در همین زمینه با اشاره به اینکه قاچاق از طریق برق هم انجام می‌شود، معتقد است که برق مصرفی در ماینرها تبدیل به رمزارز شده و رمزارز هم به خارج از کشور می‌رود بنابراین باید گفت با واحدهای اقتصادی که مجوز گرفته‌اند اما برق را برای تولید

صنعتی و کشاورزی از ابتدای سال ۱۴۰۴ تا پنجم خرداد ۱۴۰۵ خبر داده و گفته است: ۱۰ هزار و ۷۲۱ دستگاه در ۴۹۴ واحد صنعتی و هزار و ۹۸۰ دستگاه نیز در ۱۶۵ مشترک کشاورزی شناسایی و جمع‌آوری شده‌اند.

وی با اشاره به سهم عمده بخش صنعت در این تخلفات، اعلام کرد: در سال گذشته ۴۶۹ واحد صنعتی با ۹ هزار و ۸۲۱ دستگاه و از ابتدای سال جاری نیز ۲۵ واحد صنعتی دیگر با ۹۰۰ دستگاه اقدام به مصرف غیرقانونی برق برای استخراج رمزارز کرده‌اند.

براین اساس در دوره مورد بررسی دست‌کم ۳۵ میلیون و ۶۸۳ هزار و ۱۵۲ کیلووات‌ساعت برق به‌صورت غیرمجاز توسط ماینرها مصرف شده است که این رقم معادل مصرف سالانه برق بیش از ۱۱ هزار و ۱۰۹ مشترک خانگی است. این میزان مصرف، هرچند در مقیاس کل مصرف سالانه کشور که ۳۵۰ میلیارد کیلووات‌ساعت است، سهم ناچیزی دارد، اما فشار متمرکز آن بر شبکه، به‌ویژه در ساعات اوج مصرف، می‌تواند منجر به افت ولتاژ، افزایش احتمال خاموشی و آسیب به تجهیزات شود.

بررسی‌های شرکت توانیر نشان می‌دهد دامنه سوءاستفاده از برق یارانه‌ای، فقط به بخش کشاورزی محدود نمی‌شود بلکه این تخلفات در بخش‌های صنعتی از صنایع غذایی تا پلاستیک و فولاد، خانگی، تجاری و حتی سکونتگاه‌های غیرمجاز و برخی خانه‌های بزرگ نیز مشاهده می‌شود